

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
ODJELJENJE ZA PLATNE SISTEME

Kartičarstvo u BiH u 2016. godini

Sarajevo, 31.03.2017.g.

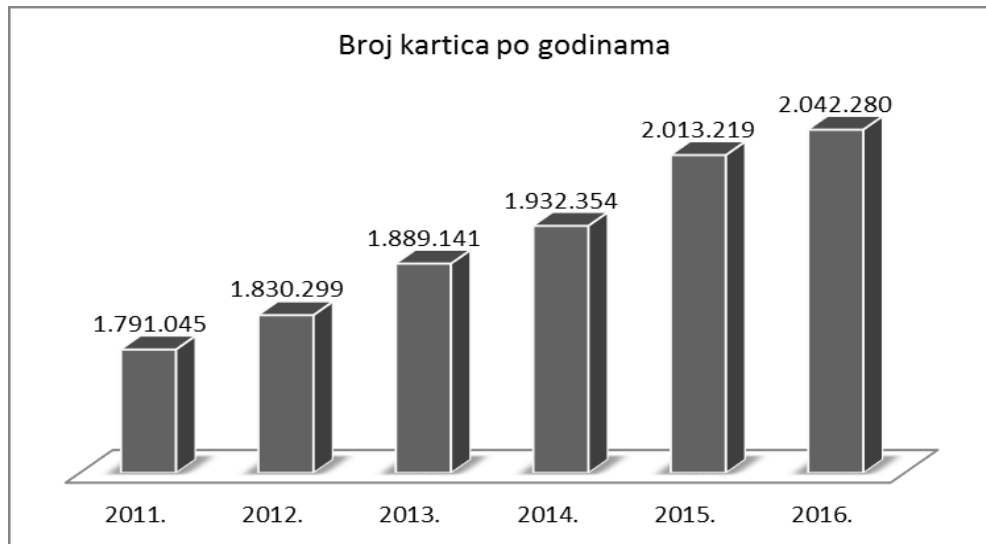
SADRŽAJ:

Broj aktivnih kartica	3
Zastupljenost prema vrsti kartice.....	4
Promet karticama	4
Prosječna visina transakcije kartica	7
Prosječan promet po kartici	8
Zastupljenost prema brendovima	9
Vodeći brendovi u kartičarstvu po vrijednosti transakcija	10
Realizacija karticama BiH banaka u inostranstvu	11
Realizacija inostranih kartica u BiH	13
ATM i POS uređaji	15
Internet ili elektronsko bankarstvo	18

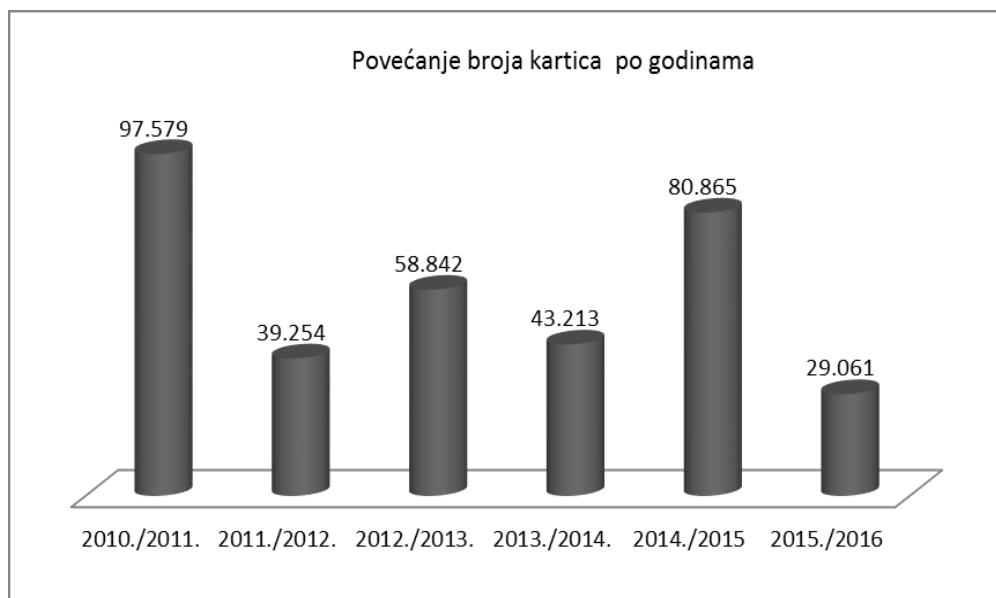
Broj aktivnih kartica

Kartice svojim klijentima izdaju 24 banke u BiH. U pitanju su globalni brendovi: MasterCard, Visa i American Express, dok samo tri banke - KIB Velika Kladuša, Privredna Banka Sarajevo i Union Banka Sarajevo – nude jedinu domaću karticu – Bamcard.

Ukupno aktivnih kartica je prošle godine bilo 2.042.280, za razliku od 2015. godine kada je bilo 2.013.219 kartica kod građana BiH.

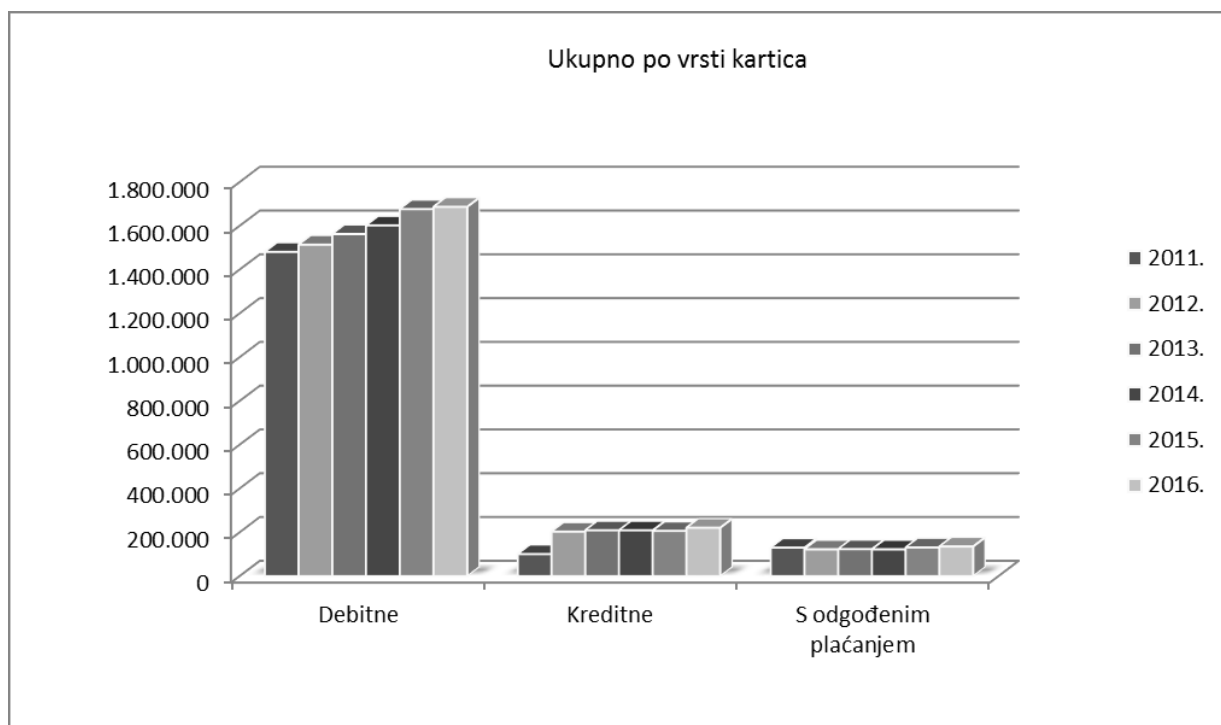
To je povećanje u odnosu na prethodnu godinu od 29.061 kartica (80.865 je povećanje broja kartica izdatih 2015. u odnosu na 2014.)

Zastupljenost prema vrsti kartice

Ukupno po vrsti kartica			
	Debitne	Kreditne	S odgođenim plaćanjem
2011.	1.480.885	100.453	129.707
2012.	1.513.818	202.866	121.901
2013.	1.562.277	209.059	122.841
2014.	1.601.616	208.838	121.900
2015.	1.676.159	206.257	130.803
2016.	1.686.751	220.572	134.957

Najzastupljenije su debitne kartice, što je jasno iz grafikona:

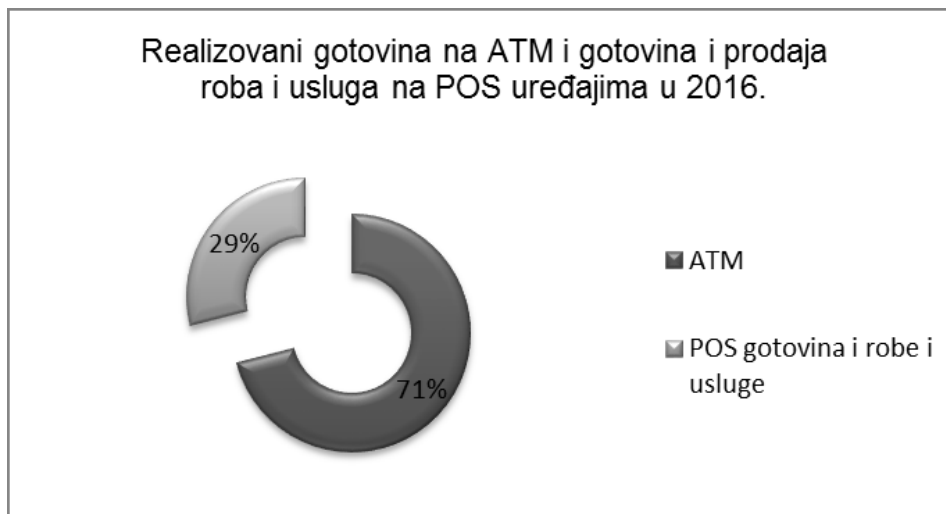
Promet karticama

Protekle godine je karticama, u zemlji i inostranstvu, realizovano transakcija u vrijednosti od 8.791.381.069 KM. Prethodne 2015. godine realizovana vrijednost transakcija je bila 7.663.585.465 KM što znači da je došlo do povećanja vrijednosti transakcija u iznosu od od 1.127.795.604 KM.

Vrijednost kartičnih transakcija po godinama u KM						
	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Vrijednost transakcija	6.030.544.808	6.327.981.571	7.182.665.487	7.175.144.269	7.663.585.465	8.791.381.069
Povećanje/smanjenje u odnosu na prethodnu godinu	561.516.221	297.436.763	854.683.916	-7.521.218	488.441.196	1.127.795.604

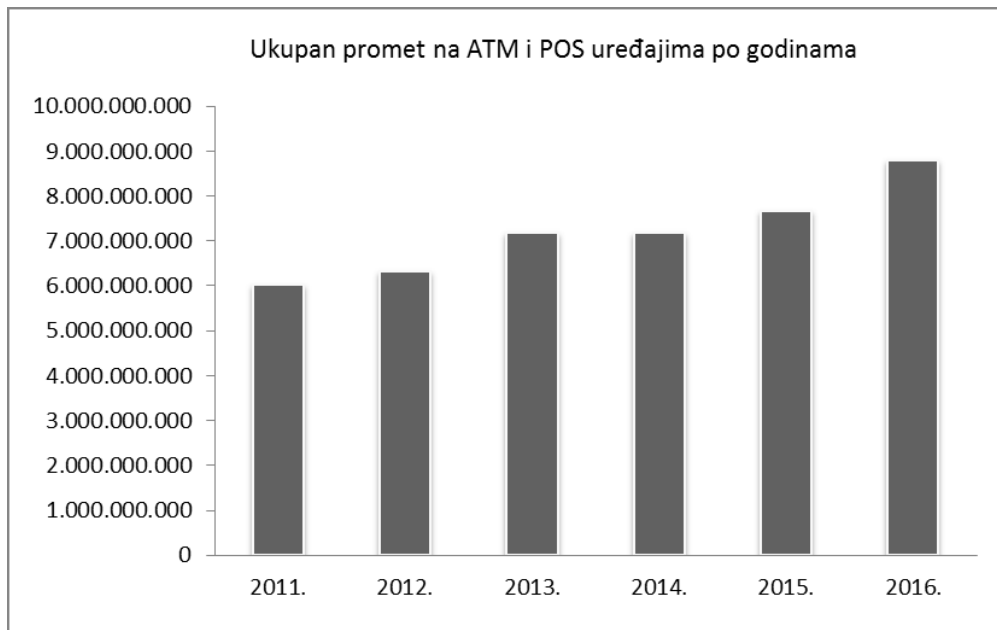
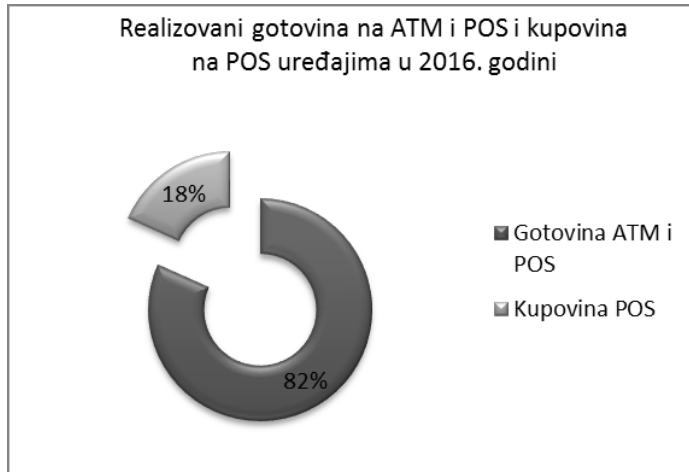
Struktura potrošnje ATM/POS u iznosu od 8.791.381.069 KM je sljedeća: putem ATM aparata podignuto je, što u zemlji što u inostranstvu, gotovine u iznosu od 6.244.340.685 KM (2015. godine taj je iznos bio manji iznosio je 5.707.287.968 KM), a na POS aparatima je realizovano 2.547.040.384 KM (2015. godine taj iznos je bio manji i iznosio je 1.956.297.497 KM) ili u procentima na ATM aparatima je realizovano 71 % vrijednosti a na POS 29 %.

Pregled prometa karticama na ATM i POS uređajima od 2011. do 2016. godine u KM							
		2010/2011	2011/2012.	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Godina	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
POS	1.567.198.153	1.712.627.501	1.699.872.159	2.265.262.784	1.827.688.465	1.956.297.497	2.547.040.384
ATM	3.901.830.433	4.317.917.307	4.628.109.412	4.917.402.704	5.347.455.804	5.707.287.968	6.244.340.685
Ukupno	5.469.028.587	6.030.544.808	6.327.981.571	7.182.665.487	7.175.144.269	7.663.585.465	8.791.381.069
U odnosu na prethodnu godinu		561.516.221	297.436.763	854.683.916	-7.521.218	488.441.196	1.127.795.604

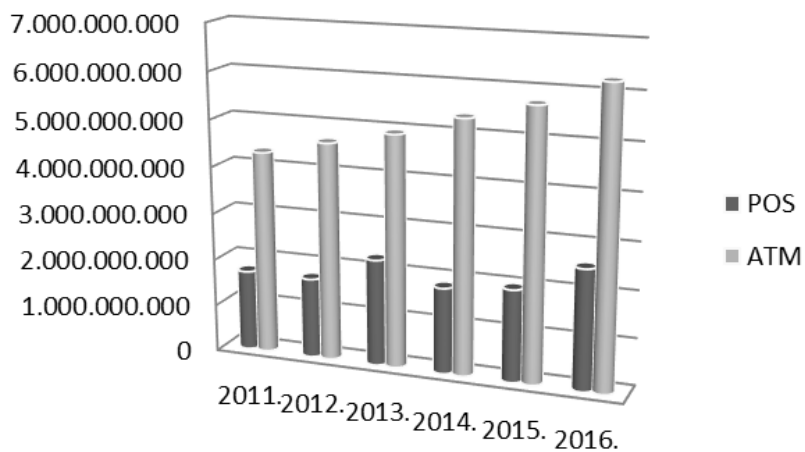

Realizovana gotovina na ATM i POS i kupovina na POS uređajima u KM			
Godina	Gotovina ATM i POS	Kupovina POS	Ukupno
2014.	5.991.316.382	1.183.827.887	7.175.144.269
2015.	6.262.309.790	1.401.275.675	7.663.585.465
2016.	7.180.282.093	1.611.098.976	8.791.381.069

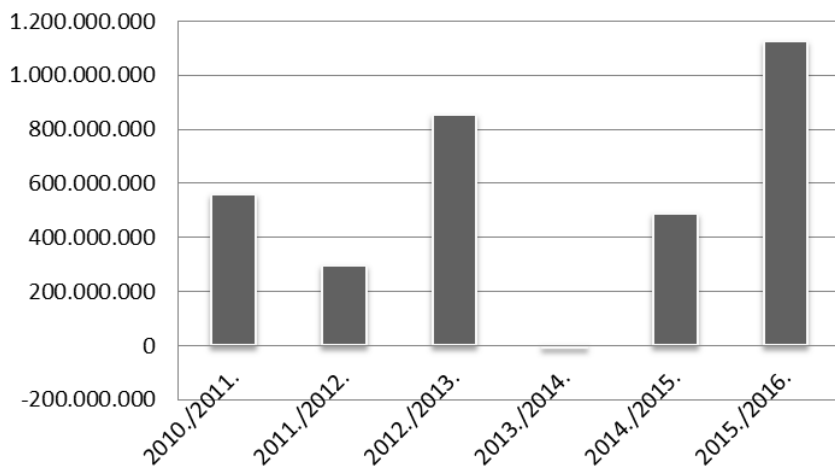
U protekloj godini procenat realizovane gotovine na ATM i POS uređajima je iznosio 82 %, a vrijednost roba i usluga je iznosila samo 18 % od ukupnog prometa putem kartica.

Pregled prometa na ATM i POS uređajima od 2011. do 2016. godine

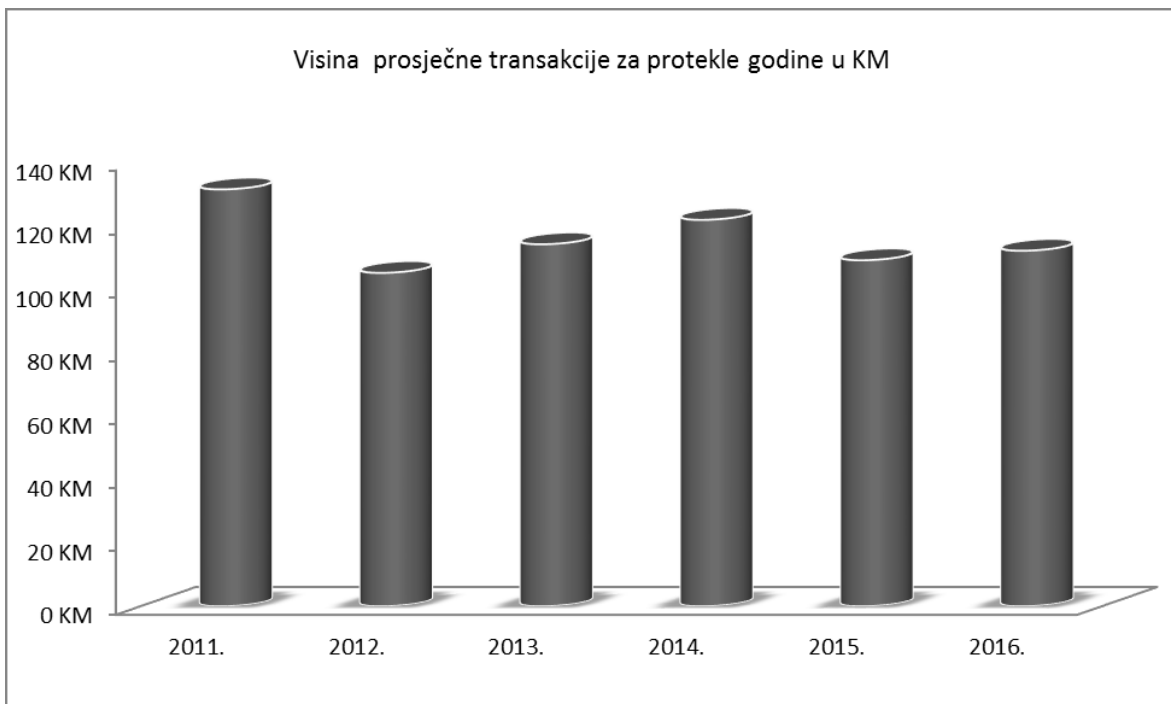
Kretanje prometa na POS i ATM uređajima po godinama - odnos tekuća godina/prethodna godina

Prosječna visina transakcije kartica

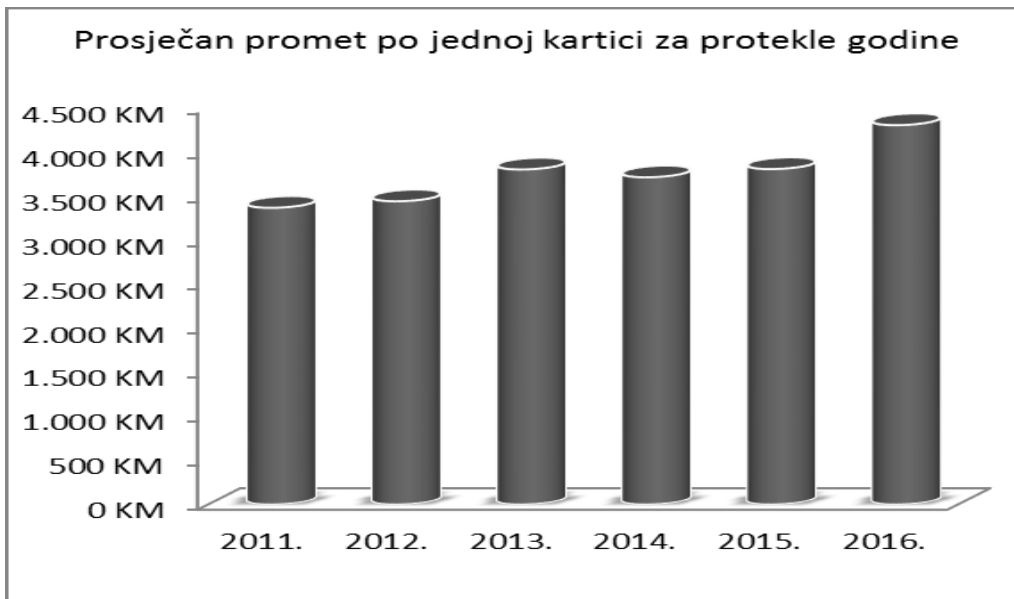
Prosječna vrijednost jedne transakcije bila je 112 KM u 2016. godini i veća je u odnosu na prethodnu 2015. godinu za 3 KM, te je zaustavljen pad prosječne vrijednosti transakcije koji je u 2015. godini u odnosu na 2014. godinu iznosio 13 KM.

Visina prosječne transakcije za protekle godine u KM						
	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Vrijednost transakcija	6.030.544.808	6.327.981.571	7.182.665.487	7.175.144.269	7.663.585.465	8.531.822.814
Broj transakcija	45.921.717	60.247.797	62.982.773	58.945.668	69.988.784	78.349.350
Visina prosječne transakcije	131 KM	105 KM	114 KM	122 KM	109 KM	112 KM
Razlika u odnosu na prethodnu godinu	-6 KM	-26 KM	9 KM	8 KM	-13 KM	3 KM

Prosječan promet po kartici

Prosječan promet po jednoj kartici za protekle godine u KM						
	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Broj kartica	1.791.045	1.839.021	1.889.141	1.932.354	2.013.219	2.042.280
Prosječan promet po jednoj kartici za protekle godine	3.367 KM	3.441 KM	3.802 KM	3.713 KM	3.807 KM	4.305 KM
Razlika u odnosu na prethodnu godinu	138 KM	74 KM	361 KM	-89 KM	93 KM	498 KM

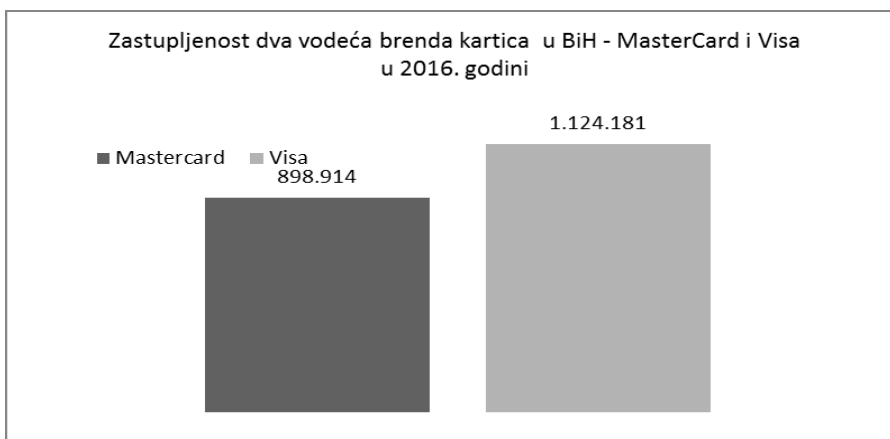

Prosječan godišnji promet po jednoj kartici je u 2016. godini iznosio 4.305 KM, za razliku od 2015. godine kada je bio manji i iznosio je 3.807 KM. Dakle, zabilježeno je povećanje u visini od 498 KM. Povećanje prometa po jednoj kartici 2015. godine u odnosu na 2014. godinu iznosilo je 93 KM.

Zastupljenost prema brendovima

Na BiH bankarskom tržištu zastupljenost prema brendovima, u broju aktivnih kartica po godinama –izgleda ovako:

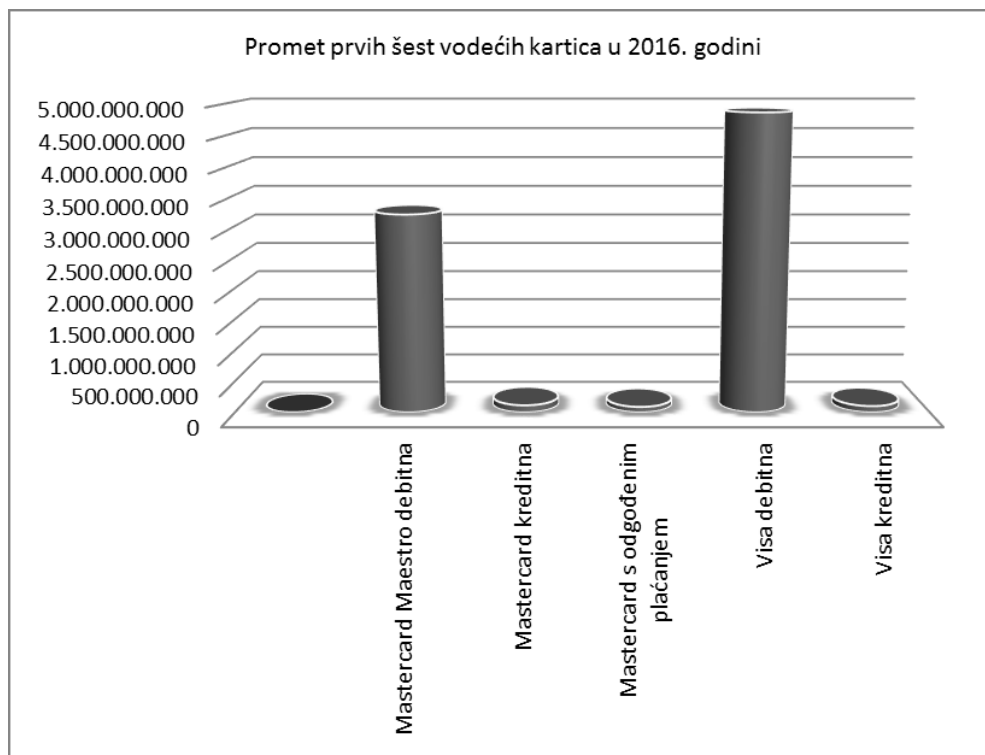
Zastupljenost kartica u BiH prema brendovima							
Godina	Mastercard	Visa	Diners	American	BamCard	Ostale	Ukupno
2011.	506.181	1.258.923	902	7.390	17.649	0	1.791.045
2012.	541.389	1.275.925	804	7.390	13.418	95	1.839.021
2013.	607.700	1.261.893	676	6.098	12.774	0	1.889.141
2014.	645.879	1.268.252	453	6.570	11.200	0	1.932.354
2015.	742.265	1.253.784	163	6.913	10.094	0	2.013.219
2016.	898.914	1.124.181	0	7.471	11.714	0	2.042.280

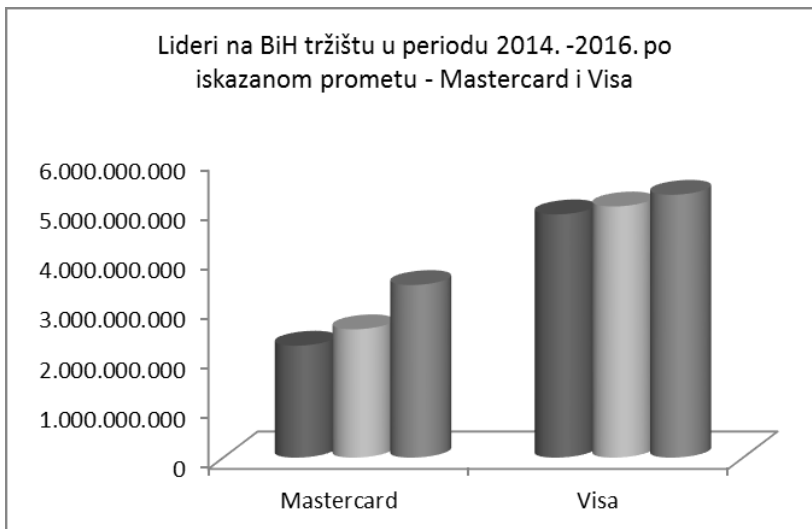
Vodeći brendovi u kartičarstvu po vrijednosti transakcija

Najveći iskazani promet u protekloj godini zabilježila je Visa debitna kartica - 4.877.980.869 KM. Slijedi je Maestro debitna sa prometom od 3.000.990.043 KM.

Promet prvih šest vodećih kartica na bankarskom tržištu BiH u 2016.						
Godina	Mastercard Maestro debitna	Mastercard kreditna	Mastercard s odgođenim plaćanjem	Visa debitna	Visa kreditna	Visa s odgođenim plaćanjem
2016.	3.260.548.298	118.886.176	92.010.021	4.877.980.869	105.163.866	303.385.270

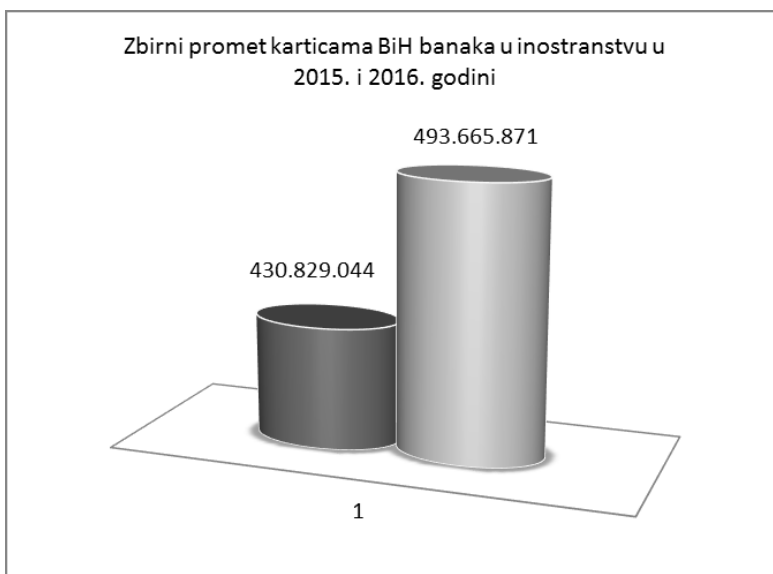

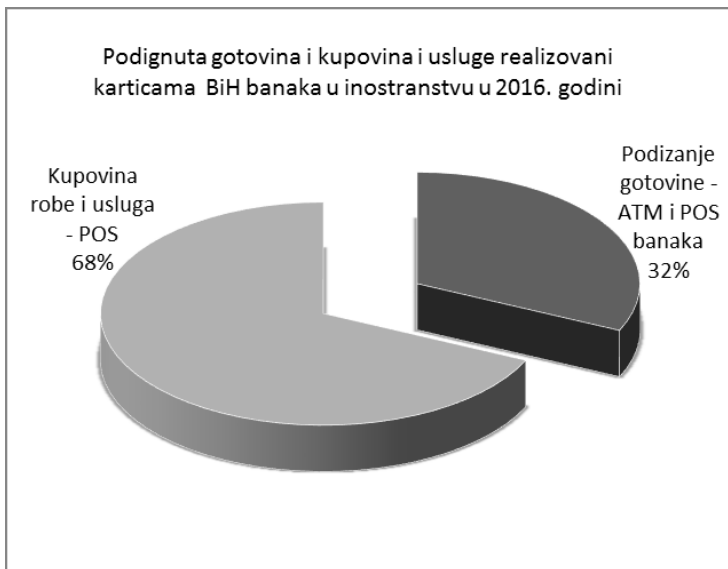
Lideri na BiH tržištu u periodu 2014. - 2016. po iskazanom ukupnom prometu kartica u KM		
Godina	Mastercard	Visa
2014.	2.251.888.044	4.892.273.297
2015.	2.581.016.522	5.051.263.655
2016.	3.471.444.495	5.286.530.005

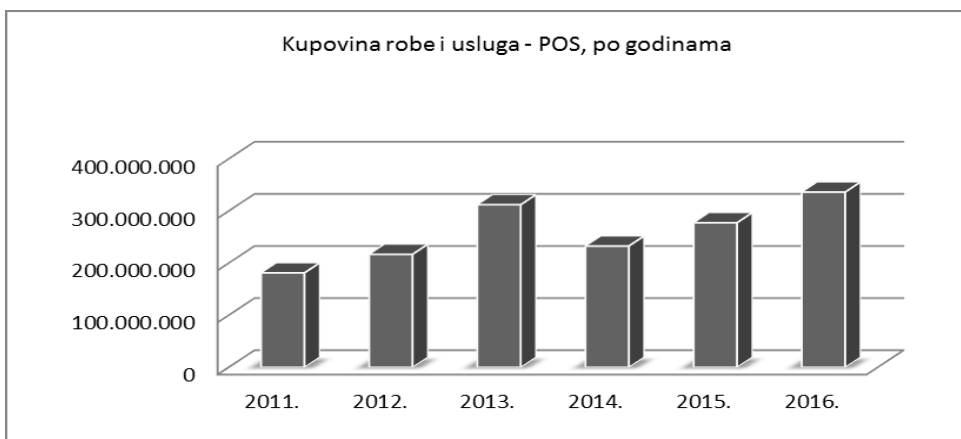
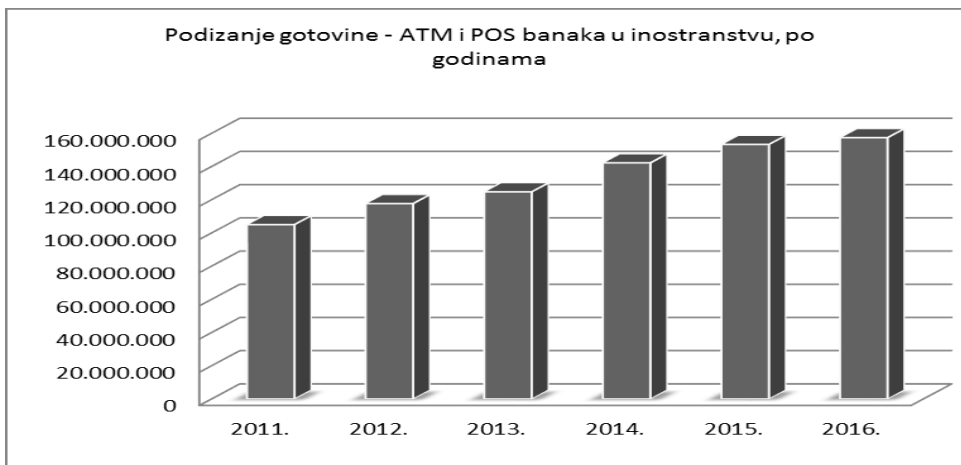
Realizacija karticama BiH banaka u inostranstvu

Realizovana vrijednost u inostranstvu kartica izdatih u BiH bankama po godinama (u KM)					
Godina	Podizanje gotovine - ATM i POS banaka	%	Kupovina robe i usluga - POS	%	Ukupno
2011.	105.058.925	36,70%	181.181.562	63,30%	286.240.487
2012.	117.695.779	35,17%	216.909.470	64,83%	334.605.249
2013.	131.530.666	28,57%	312.086.319	71,43%	443.616.985
2014.	142.230.675	37,94%	232.647.135	62,06%	374.877.810
2015.	153.355.097	35,60%	277.473.948	64,40%	430.829.044
2016.	157.432.300	31,89%	336.233.572	68,11%	493.665.871

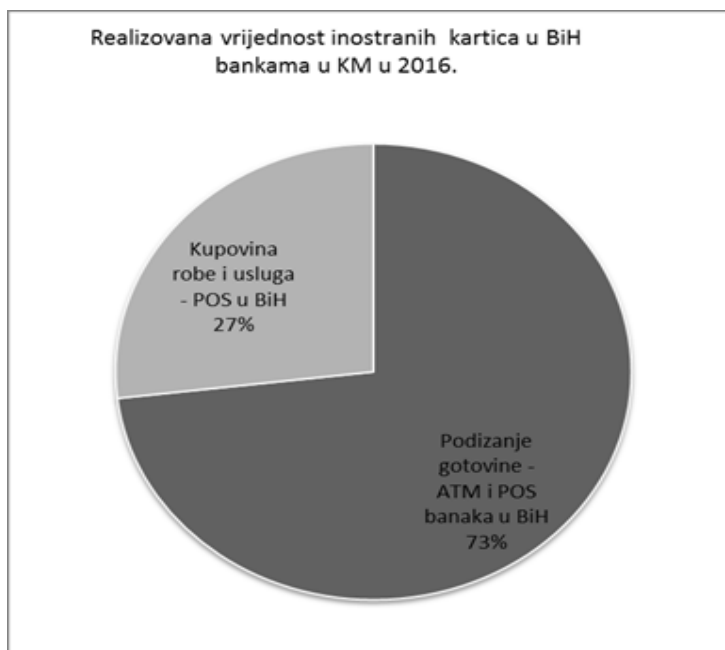
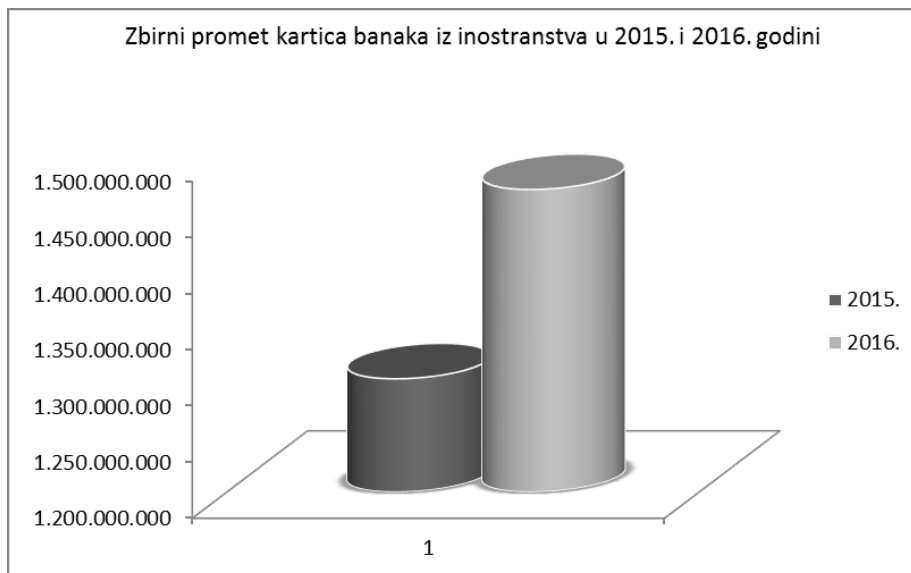

U protekloj godini, na ATM i POS uređajima banaka u inostranstvu, građani BiH su preko kartica izdatih u našoj zemlji, realizovali iznos od 493.665.871 KM, a u toku 2015. godine 430.829.044 KM, više za 62.836.827 KM. Od tog iznosa na ATM i POS uređajima je podignuto gotovog novca 157.432.300 KM (u toku 2015. godine 153.355.097 KM), a robe i usluga na POS uređajima je realizovano u visini od 336.233.572 KM (u toku 2015. godine 277.473.948 KM).

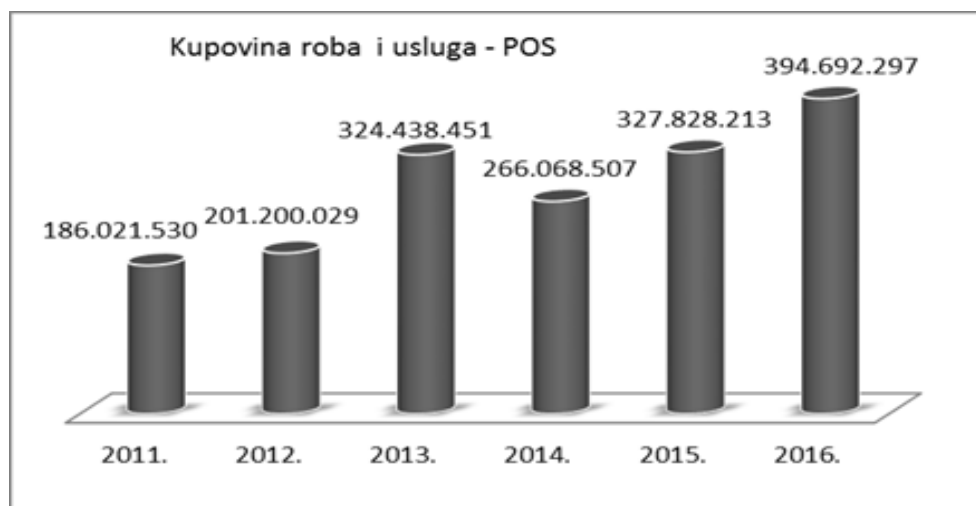
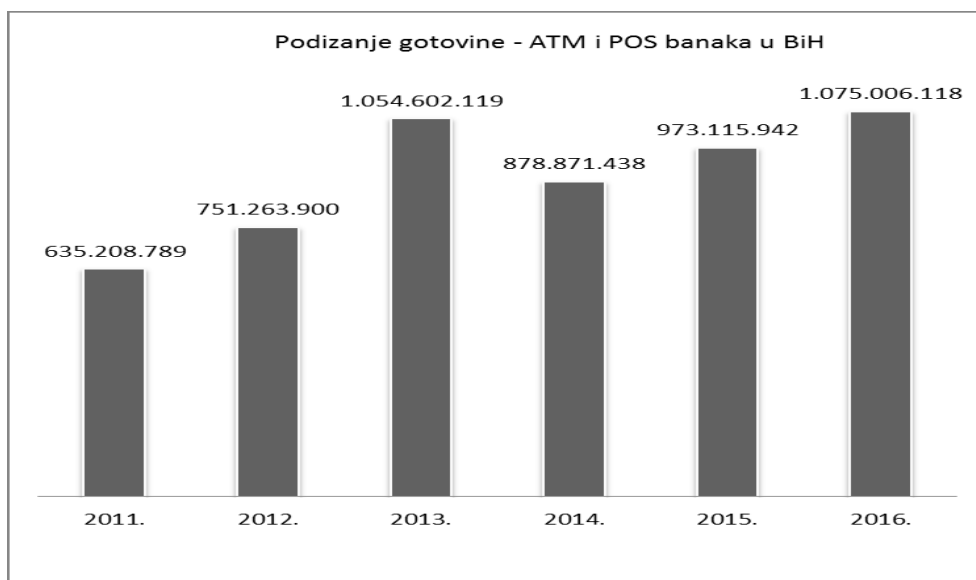

Realizacija inostranih kartica u BiH

Realizovana vrijednost inostranih kartica u BiH bankama i trgovinama po godinama (u KM)					
Godina	Podizanje gotovine - ATM i POS banaka u BiH	%	Kupovina robe - POS trgovina u BiH	%	Ukupno
2011.	635.208.789	77,35%	186.021.530	22,65%	821.230.319
2012.	751.263.900	78,88%	201.200.029	21,12%	952.463.929
2013.	1.054.602.119	76,47%	324.438.451	23,53%	1.379.040.570
2014.	878.871.438	76,76%	266.068.507	23,24%	1.144.939.945
2015.	973.115.942	74,80%	327.828.213	25,20%	1.300.944.155
2016.	1.075.006.118	73,14%	394.692.297	26,86%	1.469.698.415

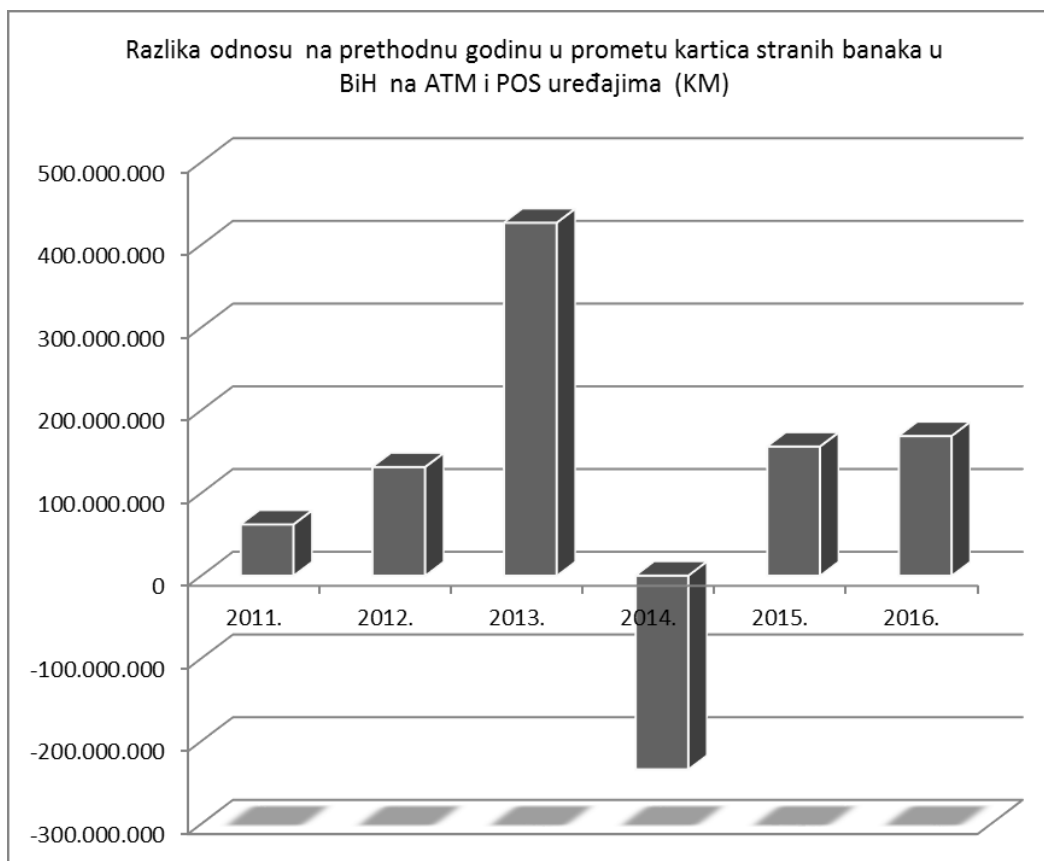

Inostrani građani su karticama svojih banaka iz inostranstva na ATM i POS uređajima BiH banaka u 2016. godini realizovali 1.469.698.415 KM (u toku 2015. godine 1.300.944.155 KM). Od ovog iznosa je preko ATM i POS uređaja dignuto gotovine u iznosu od 1.075.006.118 KM (u toku 2015. godine – 973.115.942 KM). Robe i usluga preko POS uređaja je realizovano u visini od 394.692.297 KM (prethodne godine - 327.692.297 KM).

Godišnje kretanje prometa izgleda ovako:

Promet kartica stranih banaka u BiH na ATM i POS uređajima u KM		
Godina	Ukupno u godini	Razlika u odnosu na prethodnu godinu
2011.	821.230.319	61.861.678
2012.	952.463.929	131.233.610
2013.	1.379.040.570	426.576.641
2014.	1.144.939.945	-234.100.626
2015.	1.300.944.155	156.004.211
2016.	1.469.698.415	168.754.259

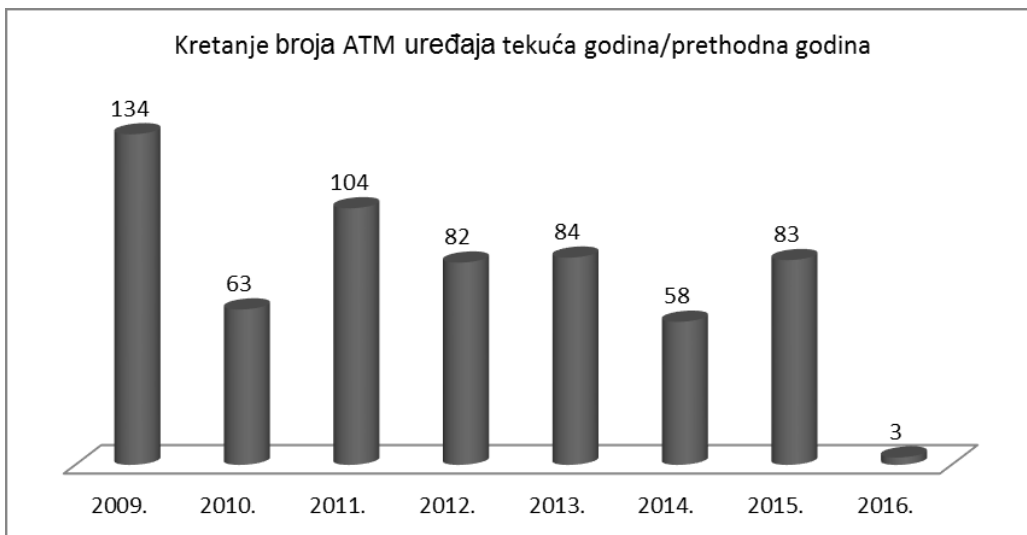
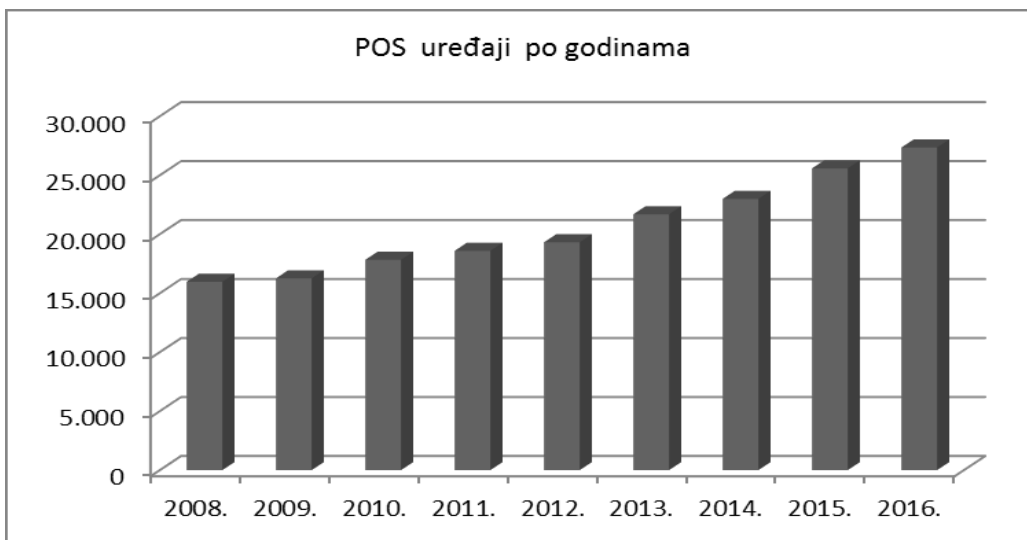
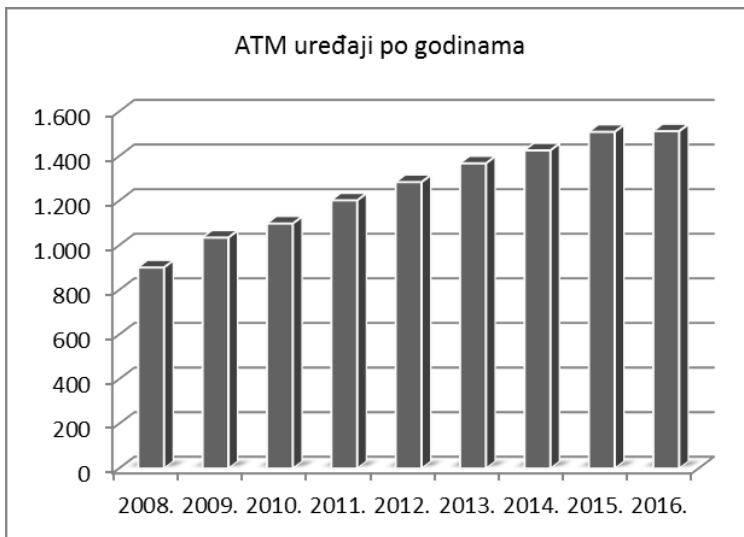

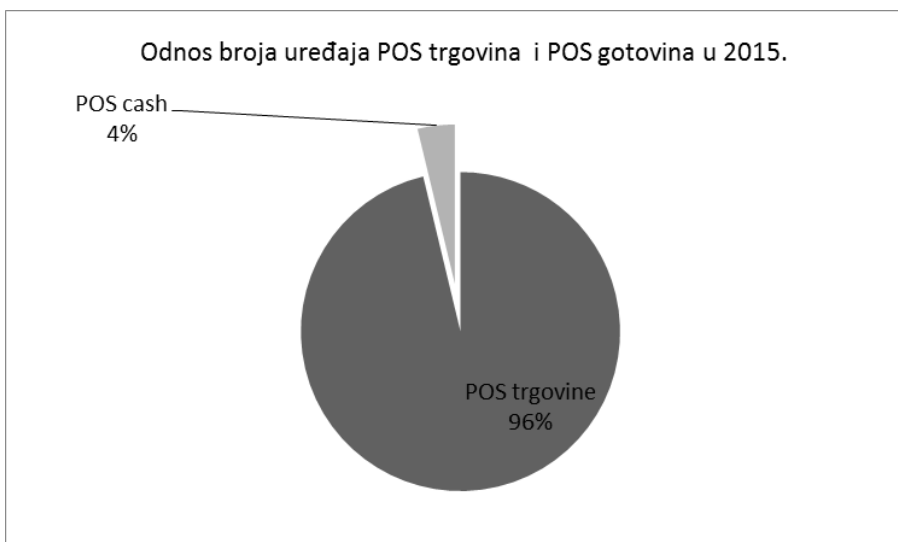
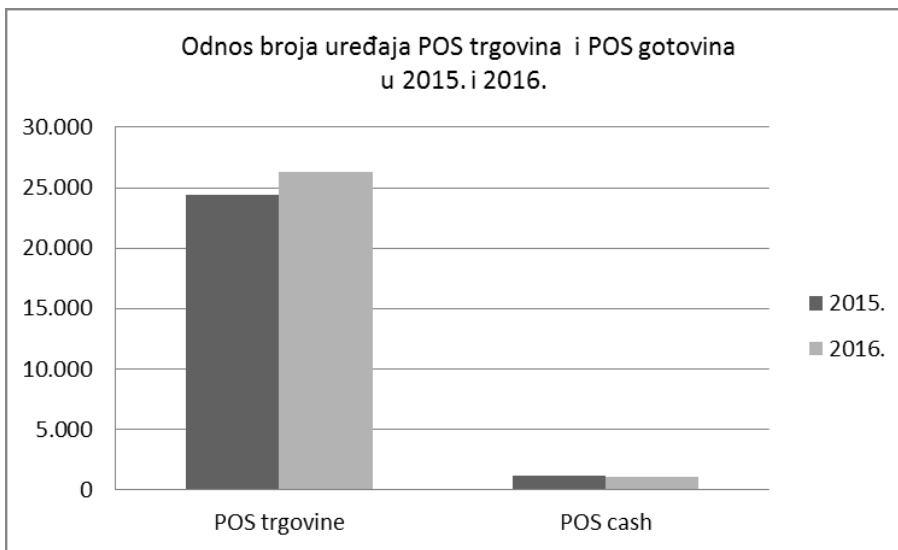
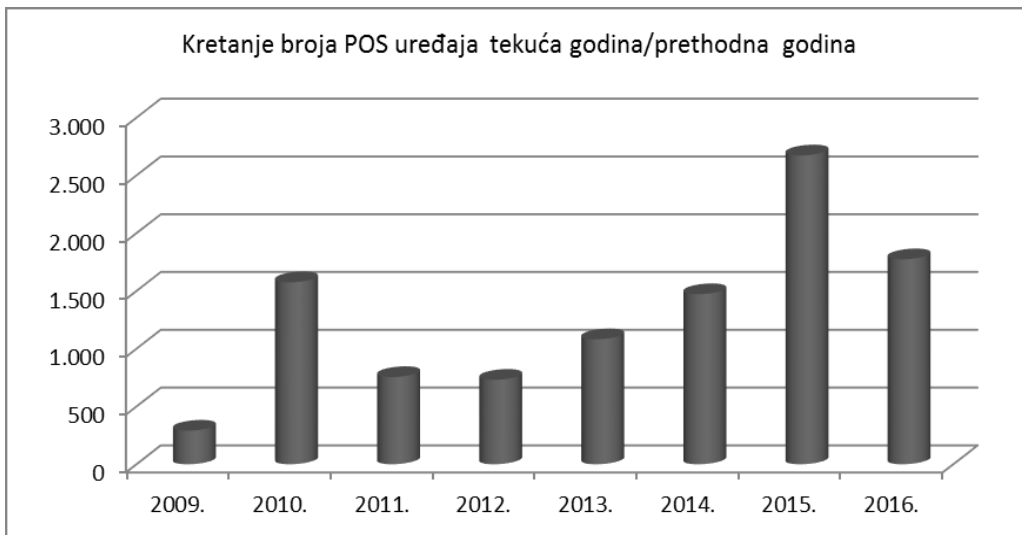
ATM i POS uređaji

Banke intenzivno rade na uvođenju u ponudu sve većeg broja ATM i POS uređaja. U protekloj godini bilo je instaliranih ukupno 1.512 ATM uređaja (prethodne 2015. godine 1.509) i 27.353 POS uređaja, od toga 26.324 u trgovinama i 1.029 na šalterima banaka.

Broj instaliranih ATM i POS uređaja				
Godina	ATM uređaji	POS trgovine	POS gotovina	Ukupno ATM i POS
2014.	1.426	21.792	1.202	24.420
2015.	1.509	24.421	1.158	27.088
2016.	1.512	26.324	1.029	28.865

Ovaj trend povećanja broja ATM i POS uređaja je vidljiv iz godine u godinu što jasno pokazuju grafikoni:

Internet ili elektronsko bankarstvo

Sve banke u BiH nude Internet bankarstvo ili neku vrstu elektronskog bankarstva.

Ovom vrstom usluge obuhvaćeno je ukupno 383.761 subjekata (u toku 2015. 314.777), i to 48.053 pravnih subjekata (u toku 2015. bilo je 44.802) i 335.708 fizičkih lica (u toku 2015. je bilo 269.975). Izražen je trend povećanja broja klijenata koji koriste ove usluge.

Internet ili elektronsko bankarstvo po godinama			
Godina	Pravna lica	Fizička lica	Ukupno
2008.	14.000	18.000	32.000
2009.	19.000	33.000	52.000
2010.	19.257	48.545	67.802
2011.	23.865	70.474	94.339
2012.	29.599	96.041	125.640
2013.	32.156	122.522	154.678
2014.	37.974	175.588	213.562
2015.	44.802	269.975	314.777
2016.	48.053	335.708	383.761

